

Årsmelding for kulturminneprosjektet Stiftelsen Tollerodden 2024, Kirkestredet 9, Larvik. Kjære venner av Tollerodden!

BIOLOGI PROSJEKT PÅ
TRAPPA!

Colin Archers originale bedding i Tollerodden-parken ble restaurert i 2023 og 24. Arbeidet begynte ved årsskiftet. Restaureringsansvarlig Finn Christiansen utarbeidet statusrapport, restaureringsplan og fulgte opp arbeidet sammen med stiftelsen. Igjen en spleis for å fremme og sikre kulturområdet, prislapp kr. 1,5 millioner. De håndhogde steinene fra 1880-tallet ble hentet opp fra sjøen og plassert inn der de en gang hørte hjemme!

Tollerodden utviklers til et sosialt møtested for alle. Restaureringen av huset har gitt oss kompetanse i å ivareta stilhistorie, tradisjonsrike håndverk og løfter historisk leve- og matkultur. I år 2000 startet restaureringen for alvor. Viktig å MINNES utgangspunktet for «Team Tollerodden» og Larvik kommune ved oppstart! Et ufattelig pågangsmot og langvarig samhold blant frivillige har løftet hus og det nære kulturmiljøet. I 2024 stiller vi spørsmålet om Tolleroddens videre framtid!

Tollerodden og parken et trygt sted for uteundervisning og læring! Det er bare for skolene å ta med mikroskopet ut, sjekke alt fra sjødyr til vekster og insekter som finnes i biotopen Tollerodden. Det er mer enn 500 meter strandlinje, svaberg og historiske minner i tidslinjen 1660-tallet til vår samtid!

TOLLERODDEN er vår felles arv og vårt felles ansvar.

Prosjektet «**Nytt liv til vår egen kultur og historie**» skaper et kulturelt flerbrukshus og liv i Tollerodden-parken. Året 2024 har igjen vært et utfordrende år for Tollerodden. «Kulturminneparken» er et yndet sted for folk i alle aldre. Takk til Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB, Stiftelsen UNI, Anders Jahres Humanitære stiftelse, Asko Øst og mange gjester og besøkende i huset og på sommerkafeen. Takk også til de som har stått oss bi i arbeidet med å plassere et framtidig Colin Archer-senter via igangsatt reguleringsplan.

«Det handler om å menneskeliggjøre historien - omdefinere minner og huske dem i samtid».

Ekstra takk til dere som besøker og oppmuntrer oss, gir innspill, og bruker fritid og kompetanse for å realisere restaureringen og skape nytt liv på Tollerodden. Ildsjelene står fremdeles på med stø kurs! Takk til dere alle, både offentlige og private, som støtter oppom kulturminnet Tollerodden.

Hilde L. Lindhjem Borgir
Styreleder

Juridisk ansvarlig: Stiftelsen Tollerodden. Organisasjonsnummer:
980 287 173. Bankgiro: 1594.17.21130.

www.tollerodden.no

Meldingen har to vedlegg: Regnskap med revisorerklæring, og gave- og dugnadsdokument.

1 Innledning /bakgrunn

Stiftelsen Tollerodden har hatt restaurering og drift av Kirkestredet 9 i Larvik som sin hovedoppgave. Stiftelsen ble dannet i 1998/99 etter at Tolleroddens Venner hadde arbeidet fram en løsning sammen med Larvik kommune. Bygningen hadde over lengre tid stått tom og blitt et sted for husløse. I 2015 omdannet stiftelsen sitt formål til også å omhandle «det nærliggende kulturmiljøet», forankret i kulturminneloven.

Tollerodden er en av de mest interessante kulturhistoriske bygninger i Larvik med historie helt tilbake til 1600-tallet. Huset regnes som unikt i norsk sammenheng. Norsk Institutt for Kulturminneforskning (NIKU) har gjennomført grundige undersøkelser i huset. Dette endte i en NIKU-rapport som la føringer for det antikvariske arbeidet. Fra 1999 til 2012 er det gjennomført en rekke delundersøkelser innen NIKUs arbeid med kunst og inventar. Dette styrker antakelsene både om husets opprinnelse, og dekor og interiørers verdier. Antakelser om at huset kan være et av Norges eldste gjenværende midtgangshus er styrket. NIKU mener å kunne dokumentere at husets tømmer er hogd vinteren 1667-68 og at husets første dekorerte barokkelementer, takdekoren i mellomstua (Barokkstua), er malt ca. 1670 (undersøkelser foretatt av NIKU i 2007/08).

1.1 Bakgrunn for prosjektet

I premissene for kommunestyrets vedtak i 1998 bemerkes det at huset og Tolleroddens park sammen skal utvikles til nytte og glede for allmennheten (med reguleringsplan 1995/98). Dette premisset gir, slik stiftelsen ser det, en gjensidig forpliktelse og ansvar for en best mulig utvikling av huset og miljøet omkring. Dette fordrer en løpende dialog og et konstruktivt samarbeid mellom kommunen og stiftelsen, noe som synes godt i både hus og park. I 2002 utfordret kommunen stiftelsen til å lage en handlingsplan for et helhetlig grep om huset og områdets historie, herunder markering av parkens mer enn hundreårige maritime historie knyttet til blant annet skips- og båtkonstruktør Colin Archers båtbyggervirksomhet på området. Redningsskøyta RS14 Stavanger, den best bevarte skøyta, bygd på Tollerodden i 1901, kom til Larvik og landsatt av Riksantikvaren til bevaring, en viktig del mot målet om å styrke Larviks maritime historie. RS14 ble ved hjelp fra Sparebankstiftelsen DNB og stor frivillig innsats ble kjøpt i 2017.

Stiftelsen er en alminnelig stiftelse med et allmenntilgjengelig formål. Styret er valgt av Tolleroddens Venner og Larvik kommune. Ingen har personlig forretningsmessig utbytte av virksomheten. Alle bevilgninger/gaver og eventuelle overskudd av aktiviteter føres tilbake til kulturminnet og det nære kulturmiljøet. Det er et mål for stiftelsen å være lojal mot kulturminnenes uttrykk, slik at de på sikt kan få en sunn og vital tilværelse og oppleves med historisk integritet.

Prosjektet finansieres i hovedsak gjennom private og offentlige bevilgninger, donasjoner, gaver og frivillig innsats, under fanen «vern gjennom bruk» og visjonen «Nytt liv til vår egen kultur og historie».

1.2 Prosjektets status og hovedprioriteringer

Prosjektet «hus» omhandler to hovedfaser og en innspurtsfase, fase III. Fase I, også kalt byggetrinn I, omhandler husets mellom- og sidebygg som er oppført i 1870. Restaurering og tekniske og driftsmessige investeringer ble ferdigstilt i 2003, og oppgradert i perioden 2019 til 2024.

Prosjektets hoveddel (fase II), som er planlagt å strekke seg over perioden 2004 til 2012/24, har fått betegnelsen «Det historiske huset». Det er utarbeidet flere dokumenter som omhandler Tolleroddens interiører, mennesker, og restaureringsbeskrivelser. Fase III er en slutfase for investeringer i struktur- og sikkerhetsarbeider samt det nærliggende kulturmiljøet. Stiftelsens styre har en helhetlig plan for restaureringen, og alle restaureringsresultater er rapportert løpende. Status i restaureringen, se punkt 4.1.

I perioden 2016-22 omfattet prosjektet tilbakeføring av Archer-familiens terrasserte hage mot restene etter det en gang så berømte verftet til Colin Archer retning Skottebrygga. Fullført i 2019/20/23.

Kulturminnet Krabbedammen fra 1860-70-årene startet stiftelsen arbeidet med å restaurere/rehabiliterer i 2015. Krabbedammen er saltvannsbassenget i parken. I konstruktiv dialog med Larvik kommune er dammen restaurert høsten 2019 og våren 2020. For å styrke stiftelsens allmennyttige formål er første fase mot et Colin Archer-senter i parken avsluttet. Fase II ble igangsatt i 2019. RS14 Stavanger er innkjøpt og midlertidig plassert i parken for bevaring og visning. Reguleringsarbeidet startet i 2022 etter tillatelse fra Larvik kommune innen plan- og bygningsloven og fortsatte i hele denne beretningsperioden. Se punkt 3.3.

ARKIV OG DOKUMENTASJON: Det foregår et kontinuerlig arbeid med arkivering av tidligere saksbehandling og dokumenterte aktiviteter. Dette arbeidet fortsatte i hele 2024.

Løpende registrering og dokumentasjon av bygningsdeler som tas ned, lagres eller gjenbrukes; dette gjøres etter løpende vurdering av restaureringsansvarlig ved merking og bildedokumentasjon. Loftet er det området hvor bygningsarkivet utvikles.

Det utvikles restaureringslogger løpende. Disse er tilgjengelige elektronisk.

I 2014, 2015 og 2024 er husets inventarer registrert ved fotodokumentasjon, anskaffelsesverdi og gaveverdi, og vi har så langt som mulig identifisert gjenstandenes opprinnelse.

Stiftelsen har i perioden fortsatt arbeidet med å gi Tolleroddens interiører og kyststrandsone miljø og liv. Hovedvalgene vil gå i retning av at huset skal kunne fungere som en reise i stilhistorie og andre kulturelle opplevelser sammen med promotering og temporær utleie av arealer i store deler av første etasje. Det er utviklet et større møtelokale i annen etasje. Fullført i 2021/22/24.

DOKUMENTASJON

Det har gjennom prosjektperioden utviklet seg en sterk interesse for å avsette økonomi og overskudd i form av kompetanse til å dokumentere Tollerodden-huset og parkens levde liv og historie. Fra 2018 til 2024 ble hjemmesidene www.tollerodden.no revidert og oppdatert. Det er produsert flere filmer som oppsummerer prosjektet fram til 2019. I 2020/22 er det laget en kort pedagogisk film om RS14 Stavanger til formidling for barn og unge. Filmene ligger på www.tollerodden.no og er tilgjengelige på You Tube. I 2023 ble det laget en enkel animasjonsfilm på bestilling hos historieformidlingsfirmaet TIDVIS. Den er tilgjengelig på nettsidene og flere steder i parken via en 360 graders bildevising som åpnes via en QR-kode. Det er også gjennomført personintervjuer med sentrale personer som forteller om sitt frivillige og profesjonelle engasjement for å stille seg til rådighet for stiftelsens mål om å gi nytt liv til Tollerodden, huset, RS14 Stavanger og de nære kulturområder. Alle intervjuene er gjennomført av journalist og filmskaper Erik Jacobsen. Styret engasjerte Østlands-Postens tidligere redaktør Terje Svensen til å skrive utredningsheftet «Tollerodden - fra privat perle til folkets oase - hendelser og historier fra ca. 1921 til 1999» da stiftelsen ble dannet. Styret har selv vært redaksjonskomite.

Arbeidet med restaurering som fremdeles pågår, dokumenteres fortsatt i delprosjekter med forankring i restaureringsrapporter.

DIALOG MED GRUNNEIER, VERNEMYNDIGHETER OG INTERESSEPARTNERE. Husets nærområde vil Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner videreutvikle sammen med kommunen til et område med kulturelle aktiviteter i vid forstand: Parken, badeplassen Tollerodden, Colin Archers beddinge (regulert til bevaring) og et maritimt historisk senter. I det videre utviklingsarbeidet er målet å utvikle et Colin Archer-senter med landets best bevarte redningsskøyte RS14 Stavanger som referanseobjekt og som er tenkt å ha en vesentlig plass i et slikt framtidsbilde. I beretningsperioden har vi fortsatt samarbeidet med Tolleroddens Venner, Larvik kommune, Larvik Museum, Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum, Larvik Havn, naboer, Poesiparkens Venner og Losskøyta Frithjof II-miljøet. Et delprosjekt i dette samarbeidet er å videreutvikle den historiske havna, ivareta kulturminnet «C.A.-beddingen» og støtte opp det nyetablerte Skotta Kystlag i arbeidet med å utvikle den historiske havna. Stiftelsen ser dette som et viktig arbeid for å sikre et helhetlig kulturmiljø i området etter kulturminnelovens føringer. Det er et langsiktig mål å bidra i utviklingen av området med en maritim historisk tilnærming.

NORDHAGEN, TUNET, OFFENTLIGE TOALETTER, COLIN ARCHERS ORIGINALE BEDDINGER ETTER STRANDVERFTET OG KRABBEDAMMEN i Tollerodden-parken: Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens

Venner har med midler fra «kaffekassa» gitt Larvik kommune et solid historisk konsept med tilbakeføring av et av Tolleroddens tidligere uthus (2009). Tunet har fått et løft med fontene av naturstein og rosebeplantning. I delprosjekt «tun» gjenstår to vesentlige elementer – inngang fra Kirkestredet til parken og utvikling av gata med belysning. Dette arbeidet løftes i 2025/26 som innspill til kommunens mål om utvikling av bydelen kalt «Gamlebyen».

Rekonstruksjon av nordvesthagen medio 1800 ble fullført i 2019 og åpnet i 2020. Det er inngått en leieavtale med Larvik kommune om et avgrenset område som er tatt i bruk. Kontrakten med kommunen kan reforhandles i 2033. I tillegg til leieavtalen skal området sikre kulturmiljøet og kulturminnet og ta hensyn til allmennhetens interesser. Venneforeningen og stiftelsen har et løpende engasjement i å dokumentere parkens historie. Larvik kommune og stiftelsen restaurerte Krabbedammen (1850/1950) på bakgrunn av notatet Historisk grensesnitt «Fra lagune til badebasseng». Restaureringen gjennomført i 2019/20. RESTAURERINGEN BLE SAMFINANSIERT. Kommunen hadde prosjektledelsen og er eiere av anlegget. Våren/sommeren 2024 ble det store prosjektet «Restaurering og sikring av Colin Archers bedding» også kalt C.A.s slippområde avsluttet. Prosjektet blir rapportert ytterligere i punkt 3.3. Arbeidet med å gjøre «Kløfta» syd for uthuset til en historisk vandre- og poesistie har startet og vil fortsette i 2025.

I 2024 ble det etablert et stort staudebed i tilknytning til «rosehagen». Bedet er avgrenset med store kulesteiner etter historiske spor etter Archer familiens hage som ble etablert rundt 1850. Valg av stauder er hentet fra historiske plantelister. En utvidet hagekomite har stått for etableringen som er finansiert med båregaver. Finansiell kostnad kr 27 500.-

1.3 Prosjektprosess, organisering og styringsform

Stiftelsen Tollerodden er prosjektets juridiske og ansvarlige enhet. Stiftelsen er eier av kulturminnet Tollerodden Kirkestredet 9, og dette innebærer forvaltningsansvar for eiendommen. Styret fungerer både som styre for virksomheten, og som styringsgruppe for prosjektenes helhet og enkeltdeler.

Styret er et arbeidende styre som forbereder saker, administrerer og gjennomfører prosjektet. Det utbetales ikke styrehonorarer, men arbeidet registreres i gavedokumentet 2024.

Restaureringsansvarlig arkitekt fortsetter sitt arbeid i direkte dialog med stiftelsens styre. Per Thorstensen er registrert som ansvarlig søker etter plan- og bygningsloven for restaureringen av huset.

Prosjektet kjøper prosjektledelse, teknisk og håndverksmessig prosjekterings- og restaureringsfaglig kompetanse. Avtalene inngås med ulike personer og firmaer i samråd med restaureringsansvarlig. Avtalene er tidsavgrenset. Styret har, på oppgavebestemt timebasis (styrevedtak sak 458/24), engasjert styreleders enmannsfirma til bla. nødvendig forberedelse av styresaker med oppfølging, prosjektledelse, søknader, rapportering til gavegivere, innhente anbud, kontraktinngåelser og utarbeide framdriftsplaner. Styreleder skal også gjennomføre vedtatte restaureringsplaner og organisere promoteringsaktiviteter (sammen med Tolleroddens Venner) som gir inntekter til driften og sikrer stiftelsens egenandeler i søknader om tilskudd og donasjoner.

En søker best mulig ressursutnyttelse. Prosjektet er komplisert og må på flere områder profesjonaliseres for å fylle vedtektenes utvidede formål (se punkt 2.1). Dette gjelder også deler av driften og styrets ansvar for sikkerheten til de personene som ferdes i huset.

Styret oppnevnte i 2008/2022 en **hus- og arrangementskomité** som holder tråden i prosjektet «hus i bruk under restaurering». I huskomiteen er det oppnevnt personer fra både Tolleroddens Venner og Stiftelsen Tollerodden. I huskomiteen sitter Karen Archer Lauritzen, Liv Bråthen, Oddrun Thorstensen og Hilde Borgir. Komiteen fortsatte sitt arbeid i hele 2024. I 2016 ble det opprettet en **hagegledekomité**. Komiteen ivaretar og utvikler de nære hagearealene som stiftelsen har ansvar for. I denne komiteen sitter Bente Skaatan, Liv Bråthen, Ragnhild Sande og Hilde Borgir. I 2020 ble det også etablert en **utviklingsgruppe/arbeidsgruppe** for et framtidig Colin Archer-senter (styresak 367/19). Gruppen styrer løpende delprosjekter. Medlemmer: Morten Pedersen (TV), Tove Seierstad, Finn Mørch Andersen og Hilde Borgir (ST). Samme gruppe har arbeidet i hele 2024.

2 Hovedbidragsyttere 2024, finansieringssituasjonen og immaterielle verdier

Prosjektet finansieres i hovedsak ved at stiftelsen søker legater, stiftelser, private og offentlige utlyste midler til kulturelle formål og kulturvernformål. Styret har fortsatt finansieringsarbeidet som en av sine hovedprioriteter. Målet om partsfinansiering (privat, offentlig og kommunal) i statlige fond har vært en av prosjektets mest kritiske faktorer da vi ikke har kommunale, varige garantier. I 2007-16 og 2016-25 er prosjektet lagt inn i kommunens langtidsbudsjett for kommunestyreperioden. Dette gir en stødig basisfinansiering og forutsigbarhet for styrets finansieringsarbeid. Egeninnsatsen på vel 30 prosent, 24 år på rad, viser prosjektets soliditet. I budsjettvedtaket i Larvik kommunestyre ble det vedtatt å støtte Stiftelsen Tollerodden med kr 500 000,- fra 2016 og framover. Dette ga en umiddelbar virkning i finansieringsarbeidet. Sammen med den stabile frivilligheten ble det full innfrielse fra private nasjonale gavefond. Disse gavene har vesentlig betydning for tiltak og aktiviteter i 2024. At kommunen viser unik interesse, er av avgjørende betydning for annet finansieringsarbeid, opprettholdelse av de frivilliges motivasjon og grunnlag for god støtte fra involverte firmaer.

Solide donasjoner fra bl.a Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI, som er aktører i det private markedet, har med sine bevilgninger i 2007/08 og 2002/14/16/18/24 gitt finansieringen av restaureringen og investeringer i det nære kulturmiljøet gode økonomiske vilkår fram til 2024. Vestfold fylkeskommune har støttet opp om enkelte viktige antikvariske arbeider etter søknad. Overskuddet etter en «strategisk opptrappingsplan» for promotering via dugnad har også i «dyrtiden» 2024 gitt inntekter til målet om å sikre andelen egeninnsatsmidler i delprosjekter. En stabil promoteringsaktivitet (dugnadsbasert) sikrer husets drift. Et gjennomsnitt av de fem siste driftsårene viser at de faste driftskostnadene samt basisvedlikehold utgjør ca. kr 450 000,-. C.A.-senter-ideen ble støttet av kommunestyret/kulturmidler i 2023 med kr 200 000,- som en del av spleiselaget mot prosjekt C.A.s beddinger. Milepælsrapport ble levert sammen med årsmelding for 2021/23 og ble avsluttet sommeren 2024.

Immaterielle verdier: Vi sprer kulturminneglede!

I et prosjekt som dette er de immaterielle verdiene av stor betydning, ikke minst for å holde motivasjon og arbeidsglede oppe. Vi takker for alle gode ord og sprer dem gjerne.

Sparebankstiftelsen DNB har gitt restaureringsprosjektet gjentatte donasjoner. Tilsagnsbrevet sier

“ ... Dette gjør vi fordi vi oppfatter prosjektet som svært bra drevet og som en oppmuntring til en imponerende dugnadsgjeng. Vi ser at det er viktig med kontinuitet i restaureringsarbeidet.

Takk også for de mange brukerne og besøkende. Et streif i gjesteboka viser mange godord som ikke kan måles i penger! «Tusen takk for guiding om stedets ærverdige historie og den fantastiske restaureringen som er foretatt.....en stor takk til frivilligheten», «Takk til stiftelsen og venneforeningen for sterkt engasjement og stor gjennomføringskraft», «Fantastisk vertskap, nydelig mat, oppdekking og varm atmosfære». «Takk for at dere tar vare på vår felles maritime historie», ... for å nevne noen...

2.1 Egenkapital

I tråd med revisors og styrets vedtak føres regnskapet slik at egenkapitalen framkommer direkte.

Egenkapitalen er i perioden endret fra kr 29 214 545 til kr 29 380 954 se regnskapsførte investeringer og bruk av egenkapital. I tillegg er dokumentert egeninnsats i perioden i form av dugnadsarbeid og gaver på kr 1 237 450,-, herav ikke regnskapsført verdi kr 400 200,- (se vedlegg I). Tollerodden bygningens anskaffelseskost er økt med kr 123 641 i perioden til kr 25 903 288.

2.2 Dugnad og gaver

Stiftelsen har mottatt en rekke mindre gaver fra enkeltpersoner, bla. testamentariske gaver, båregaver og gaver fra små og mellomstore bedrifter. Gavene er gitt i forbindelse med rådgivning, administrasjon, utført profesjonelt arbeid, betydelige rabatter og rene materielle gaver. Tolleroddens Venner har også i denne beretningsperioden bidratt med stabil og verdifull dugnadsinnsats med 3.521 timer. Dugnadstimenes verdi er satt til kr 270,- pr. time. Dette er i tråd med det offentliges verditilrådning for egeninnsats (se vedlegg I). Det har vært utført daglig tilsyn med huset, enten av Per Thorstensen eller Hilde Borgir. Tilsyn med RS 14 Stavanger utføres i hovedsak av stiftelsesstyrets nestleder Finn Mørch Andersen.

3 Stiftelsens styre

Styret består av fem representanter og to varamedlemmer. Larvik kommunes representant velges for kommunestyreperioden. De øvrige medlemmene velges for to år (§ 4 i stiftelsens vedtekter). Stiftelsesloven trådte i kraft 1. januar 2005 og er vårt viktigste styringsverktøy. Stiftelsestilsynet godkjente våre reviderte vedtekter 10.09.2015 etter en godkjenning av kommunestyret som er stiftelsens oppretter. Stiftelsesloven er endret siden opprettelsen. Det gav Stiftelsen Tollerodden som bla. eiendomsforvalter nye utfordringer.

Styrets sammensetning i 2024

Leder:	Hilde L. Lindhjem Borgir (01.09.2024-2026)
Nestleder	Finn Mørch Andersen (01.08.23-25)
Styremedlem/sekretær	Ingjerd Beate Nyhus Larsen (01.09.2024-2026)
Styremedlem:	Øyvind Bakken (01.08.2023-2025)
Styremedlem	Per Manvik, Larvik kommune (kommunestyreperioden)
1. varamedlem	Rune Høiseth (01.09.2024-26) avløste Tove Merete Seierstad
2. varamedlem	Ole Henrik Eftedal (01.09.2024-26)
Personlig varamedlem Turid Bergene, Larvik kommune, er valgt for en ny periode på 4 år.	

Statsautorisert regnskapsfører: MUNI v/ Elizabeth Hallan.

Revisor: Ernst & Young ved statsautorisert revisor Hans Georg Skuggedal.

Alle protokoller er signerte og oversendes revisor løpende for forvaltningsrevisjon.

3.1 Styrets arbeid og fullmakter

Stiftelsens formål og oppgaver er nedfelt i vedtektene:

Stiftelsens formål er bevaring, restaurering, vedlikehold og drift av bygningen Kirkestredet 9, samt det nærliggende kulturmiljøet.

Bygningen og det nærliggende kulturmiljøet skal i hovedsak brukes til kultur - og kulturelatert virksomhet rettet mot allmennheten.

§ 5: Styrets oppgaver: Styret har ansvar for å drive stiftelsen i henhold til stiftelsens formål og lov om stiftelser m.m. av 23. mai 1980 (revidert i 2009).

For øvrig skal styret:

Forvalte eiendommen i samsvar med stiftelsen formål.

Vedta budsjett for driften.

Fastsette regler og priser for utleie og avgjøre fordeling av leiearealene.

Føre regnskap over stiftelsens eiendeler og gjeld, inntekter og utgifter.

Engasjere personell og gi instruks for deres arbeid.

I 2024 har styret i Stiftelsen Tollerodden hatt 4 møter (nummerert 123- 127). Saksnummer fra nr 453 til 474, dvs 21 vedtaksaker.

Vedtaksprotokollene har faste poster med referater utsendt i mellomperioden, referatsaker framlagt i møter og «hus i bruk (promoteringsoversikt)».

Stiftelsen Tollerodden er et arbeidende styre som saksforbereder, behandler og følger opp sakene selv. Det er ingen ansatte, men stiftelsens styre kjøper tjenester etter behov på timebasis. Administrasjon utføres av styreleder, nestleder og sekretær.

Stiftelsen har i perioden hatt minimalt med administrasjonsutgifter. Det betales ikke ut styrehonorarer.

Styrearbeidet registreres som gave, pr time kr 300,-. Varamedlemmer deltar på alle møter. (Stiftelsen journalnummer 8354-8856 fra 2023 ble ikke brukt). Journalførte dokumenter i 2024 er fra nr 8876 til 8930

dvs. 54 dokumenter. Stiftelsens regnskapsføring bruker EHF fakturering som gjør at antall journalnummer reduseres og regnskapsføringen forenkles. Regnskapsførte bilag regnes journalført. De får ikke egne numre.

Stiftelsen har ingen daglig leder, men de daglige lederoppgavene utføres av stiftelsens styreleder Hilde Borgir vederlagsfritt, som gave og som dugnadsarbeid. Styret har bestilt bestemte oppgaver av Hilde Borgir som er honorert over hennes enmannsfirma LOOK OUT. I beretningsperioden utgjør dette 253 timer som utgjør

kr 230 230,- eks mva. Firmagave 2024 ført i fakturaer er 266 timer, 60 timer administrasjon, vedlikehold, prosjektoppfølgning og tilsyn med hus og eiendom.

3.2 Styret har behandlet 15 vedtakssaker, her nevnes noen:

Årsberetning og regnskap 2023, dugnadsdokument 2024 og «hus i bruk» våren og sommeren i samarbeid med Tolleroddens Venner 2024. Konstituering av stiftelsens styre. Tove Seierstad takkes av og reoppnevnes til C.A.-gruppen fra Tolleroddens Venner. Styreleders ansvar og plikter, prosjektorganisering og administrasjon 2024, budsjett 2024. Godkjenning av søknad om fortsatt godkjenning av Rubb-hall som midlertidig vern for RS14 Stavanger fram til 2027/28, Uttalelse til høring plan for «kulturminner og kulturmiljøer i Larvik kommune» «Nytt liv til vår maritime historie». Prosjekt Colin Archers bedding - restaurering, ferdigstilling og åpning. Reguleringsarbeid fortsetter (se p 3.3.) Konsekvensutredning/fagrapport kulturminner ved Tom Wassum sendes Larvik kommunes administrasjon og politikere. Tolleroddens framtid - løpende evaluering og utfordringer og muligheter for stiftelsens eierskap og drift. Prioritert vedlikehold og restaurering 2024, fornyet søknad til Larvik kommune om støtte til drift og vedlikehold av huset. Reguleringsarbeidet fortsetter med plassering av et mulig C.A.-senter.

3.3 Tollerodden og Colin Archer - Områdeutvikling. Status.

Colin Archers nyrestaurerte, originale beddinge ble åpnet av Larvik ordfører Birgitte Gulla Løken som en del av programmet på årets internasjonale kulturminnedag 8. september. James Ronald Archer (Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum) holdt kåseri med tittelen «Båtbyggingen som skjedde her» - og høstet stor applaus! Det var god oppslutning fra befolkningen og besøk fra gavegivere. Prosjektet har vært finansiert gjennom et spleiselag bestående av Sparebankstiftelsen DNB, Stiftelsen UNI, Larvik kommune, Anders Jahres humanitære stiftelse, Vestfold fylkeskommune, Entreprenør Øystein Røed og restaureringsansvarlig arkitekt Finn Christiansen. Fra Stiftelsen Tolleroddens egenkapital er det lagt inn kr 250 000,-. I tillegg til selve restaureringen er skilting ved beddingene med norsk og engelsk tekst samt QR-koder fullført. Prosjektet er sluttrapportert med regnskap til alle gavegivere. C.A.-gruppen har hatt prosjektledelsen. Totale prosjektkostnader er ca kr 1,5 mill. Larvik kommune har utstedt ferdigattest for arbeidet.

Reguleringsplanarbeidet for å kunne etablere et mulig Colin Archer-senter fortsetter på planområdet Tollerodden - Skottebrygga. Larvik kommune ga godkjenning om igangsettelse av reguleringsarbeid for området i 2022.

Arbeid med **temautredninger** ifølge plan- og bygningsloven pågikk i hele 2024. Temautredningen «Konsekvensutredninger kulturminner» er gjennomført av Arkitektskap AS ved Tom Wassum og innsendt Larvik kommune, politikere og administrasjon. Utredningen er også delt med Vestfold fylkeskommunes kulturavdeling. Utredningen vurderes området mellom Tollerodden og Skottebrygga som relativt robust i forhold til nye inngrep eller bygningsendringer. Området har gjennomgått endringer i over 200 år og har få historiske referanser til det opprinnelige området. Senteret kan fungere som en formidlingsarena for akademisk forskning og allmenn kunnskap. Historien om Colin Archer og hans skipsbygging kan belyses gjennom bl.a. utstillinger og være en lærings- og forskningsarena for tradisjonelle håndverksteknikker og innovasjon innen skipsbygging både internasjonalt, regionalt og nasjonalt.

I samråd med år reguleringsarkitekt, Kristian Ottosen i SPIR, er firma GrunnTeknikk AS valgt til å gjennomføre arbeidet med temautredning «Innledende geoteknisk bistand, grunnundersøkelser, områdestabilitetsvurderinger og miljøteknisk bistand». Arbeidene med innledende geoteknisk bistand er påbegynt. Det omfatter innsamling av tidligere grunnundersøkelser og data, vurderinger på bakgrunn av eksisterende data, vurdering av behov for nye undersøkelser og befaring. Arbeidet fortsetter i 2025.

I perioden er det gjennomført to diskusjonsmøter med tema «Vår felles maritime linje». Alle organisasjoner i området deltok i diskusjonen og orienterte hverandre om status og framdriftsplaner/ønsker for å fremme maritim kulturarv i området. Det er enighet om å fortsette diskusjonene.

Organisasjonen Selskøyteklubben Colin Archer (SSCA) ved Johan Petersen og Truls A. Antonsen informerte/kåserte 2. mars om «RS14 Stavanger siste seilas rundt norskekysten i 2011».

Utviklingsprosjekt C.A.-senter har redningsskøyta RS14 Stavanger, bygd på Tollerodden i 1901, som referanseobjekt. RS14 Stavanger blir ivaretatt i egen båthall i parken til bevaring og visning. Interessen har vært stor. Det var i 2024 guidede visninger i båthallen for 1.200 loggførte personer. Det har også vært tilreisende fra både inn- og utland. Tre skøyter med fullt mannskap har besøkt prosjektet samt forskere innen fartøyvern, som er henvist oss fra Riksantikvaren. I perioden har det blitt gjennomført vedlikehold og sikring av båt og båthall. Filmen «Dette forteller historien som skal hentes hjem og peke ut i verden!», filmen om RS14 Stavanger er sett i stort antall på nettsidene Tollerodden.no og YouTube.

3.4 Promotering, kulturelle og pedagogiske aktiviteter

Styrets arbeid med promotering har ført til inntektsbringende arrangementer med stort innslag av dugnad i regi av Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner: St. Hans-aften 23. juni 2024 ble igjen en suksess. Konserten med Per Einarz orkester med Arve Karlsen og gjestesolist Monika W. Rozniwska ble støttet av Larvik kommune. Det var 1.500 mennesker innom i parken på tross av at sønnavinden kom utover kvelden, så noe bål ble det dessverre ikke dette året! Sommerkafé og åpent hus med husvandring og visning i båthall i fire uker fra onsdag til søndag. Marys Trio med Per Thorstensen i spissen holdt fire konserter ute på tunet. Ny spelemann på klaveret er Nils Mathisen. Han ønskes velkommen av gamlegutta! Siste åpningsdag, 30. juli, spilte i tradisjonen tro Bratsberg Amts jazzorkester. Takk til alle som stiller opp for Tollerodden.

Det ble gjennomført 3.160 guidede visninger i hus og i båthallen. Den kulturelle skolesekken med femteklassene ble ikke prioritert av Larvik kommune i 2024. Sammen med bla. Frithjofs Venner, Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum og Vestfoldmuseene ble Colin Archer Havnefestival gjennomført siste helg i juli. Årets foredragstema var «Torskeoratoriet - om torsken fra Norge og paven fra helvete» ved marinbiolog Dag Oppen Berntsen. Premieutdeling ble avholdt i Tolleroddens «rosehage» med god stemning. Høstens «Barokkaften» i samarbeid med Larvik Barokk var fullbooket. Julegrantenningen gikk også som planlagt. En stor takk til Larvik Veterankorps for musikkstøtte til gangen rundt juletreet. Huset ble stengt ned medio desember av hensyn til driftskostnadene (bla strøm og snømåking).

3.5 Antikvariske og tekniske kontrollarbeider

De antikvariske kontrollarbeidene blir utført fortløpende av restaureringskonsulent og arkitekt Finn Christiansen, Porsgrunn. Tekniske og bygningsmessige kontroller blir utført av Per Thorstensen, Finn Mørch Andersen og Hilde Borgir. Deler av arbeidet er honorert som næringsinntekt.

Det er også inngått årskontrollkontrakter innen VVS, brannsikring/overvåking og el-systemet. Huset er knyttet til vaktentral og følges opp av Team Security. Huset, tunet og inngang til båthall er kamra-overvåket.

3.6 Pressedekning og markedsføring av prosjektet

Markedsføring, besøk på nettsiden www.tollerodden.no og allmenn pressedekning er som regel knyttet til aktiviteter og arrangementer. Boka/heftet «Colin Archer - den verdenskjente båtkonstruktøren fra Larvik» har fått tildelt ISDN-nummer av Nasjonalbiblioteket. Boka selges på Tollerodden.no, i huset, hos Norli i sentrum og i deres nasjonale system (klikk og hent). Nytt og revidert opplag i 2022 med sisteside «oppdatering av status C.A.-senter». Bøkene/heftene selger godt både på våre nettsider og på kafeen. Oppslutningen om denne historiske kunnskapsbasen har hatt et godt landsdekkende nedslagsfelt. I forbindelse med oppstart av reguleringsplanarbeidet ble det arrangert et ÅPENT MØTE om plassering, og nye konkrete forslag til senterutforming ble framlagt av arkitekt Niels Torp. Han understreker at et Colin Archer-senter vil ha nasjonal og internasjonal verdi. Dette er støttet av Arkitektskap AS, Tom Vassum, i utredningen om kulturmiljøet Tollerodden Herregården. Det legges jevnlig ut nyheter på facebook og www.tollerodden.no. På nettsiden

Sankthansaften var det 647 inne på siden. I lokalavisa kan en finne titler som «Ivaretar tradisjonen Colin Archers Havnefestival». «Her hentes viktig Larvikshistorie fram: Beddingene er restaurert», «Vakker og solfylt kulturminnedag på Tollerodden», «Kulturminnestemning med sjøbad for alle aldre på Tollerodden».

4. Prosjekterings- og restaureringsplaner

I perioden startet arbeidet med å restaurere gammelhusets kjellergulv med kulestein og leire fra sjøbunn med skjellsand. Arbeidet ledes av Per Thorstensen og fortsetter i 2025.

En historisk utredning om Colin Archers bedding, samt restaureringsplan er fullført i 2022. Et omfattende og komplisert restaureringsarbeid startet i nov 2023. (se også p. 3.3). Arkitekt Finn Christiansen bistår oss med sin restaureringskompetanse og er ansvarlig søker om tiltaket i vårt nære kulturmiljø. Styret har engasjert Arne Røed A/S som restaureringsentreprenør. Arbeidet ble ferdigstilt i september 2024.

Brannrør og pumpe fra tidlig 1980-tall planlegges fjernet for bedre utnytting av kjellerareal. Planlegging av arbeidet startet høsten 2024. Det er et komplisert arbeid som krever nedstenging av kommunalt vann i en periode samt graving i Kirkestredet.

Status prosjektering: Tolder Kjærulfs sengekammer; De viktigste delene av arbeidet gjennomført.

Konservering av himling, rekonstruksjon av veggklede anno 1730, maling og belistning. Takstene fra 1730 gir et unikt utgangspunkt for å visualisere Tolder Kjærulfs sengekammer. Det arbeides kontinuerlig med en så tidsriktig innredning som mulig. Det er kjøpt inn to autentiske elementer - en rottingstol fra ca. 1730 og et senbarokk speil med gullramme. I beretningsperioden ble det arbeidet videre med en replika av Tolder Kjærulfs «byborgerseng». Trearbeidet ble utført av Lorentzens Treware. Ved stor dugnadsinnsats ble håndsydde draperier i fransk/kinesisk blå silke montert etter maling. Resterende dekor med bla. bladgull ble utført i 2021/22.

NY INNGANG FRA KIRKESTREDET: Det er utarbeidet et kostnadsoverslag over investeringsbehov i delprosjekt «inngangen fra Kirkestredet». Det arbeides videre med nye ideer som kan sikre en enkel tilgang til parken.

Arbeidet med sikring er påbegynt i 2021/22 (tyverisikring, alarmsystemer, kameraovervåking med oppdaterte plantegninger): En helhetlig gjennomgang er gjennomført ved finansiering fra Stiftelsen UNI. I 2022/24 ble husets tyverialarmsystem oppgradert og knyttet til kameraovervåking.

4.1 Restaureringsarbeidets framdrift hus og park

Internett og nye dataanlegg

Det er lagt inn et heldekkende nettsystem til bruk i hele huset og uteområdene, levert av EM Solution AS, Larvik. Det er lagt nye datakabler til andre etasje. Huset har fått utvendig fotoovervåking knyttet til det tekniske anlegget. Båthallen har fått installert trådløs brannmelder og er knyttet til husets brannvarslings-system knyttet til Larvik Brannvesen. De samme installasjonene er gjort i kommunens og stiftelsens uthus, betalt av stiftelsen sammen med løpende strømutfgifter i de offentlige toalettene.

Innredning rom 104 Sengekammer

Det gjenstår innredning av tolderens sengekammer. Arbeidet er påbegynt, se p. 4.

Husets annen etasje. Arbeidene med å restaurere og ferdigstille husets annen etasje er fullført i 2020/21/22/23. Innredningsarbeid i møterom og grupperom er ferdig. Sluttrapport og regnskap til Stiftelsen UNI, Vestfold Fylkeskommune, Sparebankstiftelsen DNB og Miljøverndepartementet er levert.

På sørsiden: Planene om mur og rampe for handicapinngangen til Marys stue og nedgang fra Kirkestredet er klare. Planen er under revisjon og settes i gang tidligst i 2025. Arealet er også atkomst til friområdet.

Krabbedammen, se punkt 1.2, siste avsnitt.

Utvendig vedlikehold

I 2021 var det 10 år siden «det historiske huset» (grå del) ble malt. Hele det «historiske huset» er malt to-tre ganger med linoljemaling fra Ottosson. Vinduene er re-malt med Jotun dør- og vindusmaling.

På ny-fløyen fra 1870 (den hvite) er det gjennomført en helhetlig utvendig restaurering inkludert maling med linolje fra Ottosson.

Innvendig vedlikehold. Vinduene i ny-fløyen er malt (3 strøk) med linoljemaling fra Jotun. Hele Marys stue er nedvasket, og tak og dører er restaurert/malt i 2024. Vinduet i midtgangen mellom «husene» er restaurert etter bytte av treverk (snekker Odd Kristoffersen) etter store råteskader gjennom mange år.

Etter 20 års drift av ny-fløyen er det behov for å oppgradere fløyens ventilasjonsanlegg. Dette er ikke gjennomført. Stiftelsen har malt «kommunens uthus» med linoljemaling. (Ottosson, malingen er bekostet av Larvik kommune).

5. Samarbeidspartnere

I meldingsperioden har samarbeidet mellom Vestfoldmuseene, stiftelsen og venneforeningen til Frithjof II, Larvik Sjømannsforening, Foreningen Larvik sjøfartsmuseum, Larvik Bys Vel, Tolleroddens Venner, Redningsselskapets sekretariat og Larvik Turistforening, Teaterhuset Munken med Larvik Barne- og ungdomsteater, Larvik Teaterforening, Larvik barokk, Marys jasstrio og Bratsberg Amt Jazzorkester, Larvik kommune - kulturetaten og plan- og byggesak, Frammuseet, Poesiparken, Norsk Folkemuseum, Kunst- og industrimuseet i Oslo og Nordiska Museet i Stockholm har vært av stor verdi. Synergien av samarbeidet mellom ulike aktører er av vesentlig betydning for miljøet rundt prosjektet, og for å gi prosjektet en lokal, regional og nasjonal forankring.

6. Økonomi og økt egenkapital i perioden 2000-2024

År	egenkapital	økt egenkapital	dok. egeninnsats
2000-2002	kr 3 352 617	kr 2 245 294	kr 851 448
2003	kr 4 736 819	kr 1 384 202	kr 724 781
2004	kr 6 099 991	kr 1 363 172	kr 670 913
2005	kr 10 002 892	kr 3 902 901	kr 801 379
2006	kr 10 731 996	kr 729 194	kr 878 483
2007	kr 12 792 466	kr 2 060 574	kr 900 350
2008	kr 14 155 656	kr 1 363 190	kr 886 968
2009	kr 15 369 764	kr 1 214 108	kr 1 010 901
2010	kr 17 748 942	kr 2 379 178	kr 1 025 505
2011	kr 18 674 433	kr 813 609	kr 897 027
2012	kr 19 996 521	kr 1 356 487	kr 966 290
2013	kr 21 024 693	kr 1 028 172	kr 834 630
2014	kr 22 361 636	kr 1 336 943	kr 1 104 845
2015	kr 23 086 261	kr 724 625	kr 941 484
2016	kr 26 436 843	kr 3 180 649	kr 975 111
2017	kr 26 885 142	kr 448 299	kr 733 040
2018	kr 28 469 278	kr 1 650 972	kr 937 552
2019	kr 29 046 539	kr 450 158	kr 1 026 950

2020	kr 28 033 182	ned kr 1 013 358*	kr 1 130 705
2021	kr 29 175 131	kr 141 949	kr 1 065 500
2022	kr 29 765 232	kr 590 101	kr 1 273 560
2023	kr 29 771 323	kr 6 091	kr 1 273 450
2024	kr 29 380 954	kr 390 369	kr 1 414 400
			Totalt kr 22 324 850.

Egeninnsatsen i 2024 er dugnad (sats endret til kr 270 pr time i 2023) samt ikke regnskapsførte gaver kr 1 414 4000, verdi totalt fra 2000-2024, kr 22 324 850.

6.1 Prosessøkonomi

Et så stort prosjekt, som i vesentlig grad lever av frivillighet, vederlagsfri profesjonell innsats, søknader, ventetid på mulige bevilgninger og ikke-bevilgninger krever et skarpt søkelys på likviditetsstrømmen. Uten Larvik kommunes «frie» midler ville likviditetssituasjonen blitt uholdbar fordi andre bevilgninger og gaver henger nøye sammen med Larvik kommunes interesser i kulturminnet/kulturmiljøet. Solide midler fra Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB, Anders Jahres Humanitære Stiftelse og Stiftelsen UNI ved beretningsperiodens slutt, uttak 2017/18/21/22/23/24, sammen med en konsolidert gjeng av ildsjeler, gjør at de planlagte arbeidene inne og ute, samt Colin Archer-senter OMRÅDEUTVIKLING, fortsetter. Prosjektet har i perioden ikke hatt faste ansatte, heller ikke en daglig leder eller vaktmester, og har dermed minimale arbeidsgiverforpliktelser. Det er også gitt solid støtte fra lokale bedrifter i perioden. De fleste tjenester er kjøpt på timebasis.

Regnskapet er revidert av E & Y og funnet i orden. Ved årsskiftet har stiftelsen omløpsmidler på kr 3490 521. Nettoinntektene på temporære promoteringsaktiviteter og temporære leieinntekter er ført som inntekter. Årets overskudd legges i sin helhet til i stiftelsens egenkapital i tråd med vedtektene og stiftelseslovens føringer.

Stiftelsen Tolleroddens årsmelding 2024.

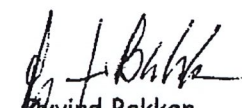
11 sider samt et vedlegg side 12

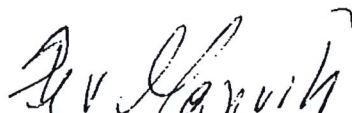
Vedlegg: Revidert årsregnskap med gave- og egeninnsatsdokument

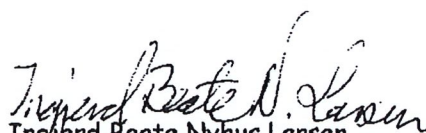
Larvik, 29.april 2025

Hilde L. Lindhjem Borgir
leder

Finn Mørch Andersen
nestleder

Øyvind Bakken
styremedlem

Per Manvik
styremedlem

Ingerd Beate Nyhus Larsen
styremedlem og sekretær

KULTURMINNEPROSJEKT TOLLERODDEN I LARVIK - INNSATSVURDERING, reell

2024 Etter regnskap, egeninnsats dokument og bevilgede midler

Offentlige tilskudd Larvik komme., Vestfold f.k. **kr 13 750 000,00**

Norsk Kulturminnefond, Riksantikvaren, spillemidler,

Private bidrag, bl.a. Stiftelsen UNI, Sparebankstiftelsen DNB, **kr 23 333 000,00**

Tolleroddens Venner, Anders Jahres Humanitære stiftelse og overskudd **promotering**.

Egeninnsats, dugnad, gaver, ikke regnskapsført dokumentert **kr 21 051 000,00**

Sum bidrag/investert 2001 – 2024, tilnærmet **kr 58 134 000,00**

Diagramtittel

